

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/38/2025
Identifikačné číslo spisu: 6125252210
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6125252210.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu ČSOB Poistovňa, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 31 325 416, zastúpenému advokátskou kanceláriou act legal s. r. o., so sídlom Twin City Tower, Mlynské nivy 10, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému advokátskou kanceláriou FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 7325/14, 811 08 Bratislava, IČO: 56 711 832, o zaplatenie 2 660,45 eura, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálny príslušný na upomínacie konanie podľa § 2 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) vydal dňa 25. marca 2025 platobný rozkaz sp. zn. 36Up/286/2025, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu istinu v sume 2 660,45 eura alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Ďalším výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) náhradu trov konania vo výške 389,58 eura do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu.

2. Žalobca vo svojom vyjadrení k odporu žalovaného navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

3. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“ alebo „postupujúci súd“) listom zo 7. mája 2025 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. Mestskému súdu

Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie a rozhodnutie, a to bez bližšieho odôvodnenia.

4. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 CSP. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že v postupovanom spore má byť podľa odôvodnenia žaloby predmetom konania regresný nárok poisťovateľa poškodeného s poukazom na § 813 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), proti poisťovateľovi škodcu. Žalobca a žalovaný sú síce podnikateľmi, avšak regresný nárok uplatnený v tomto spore nie je vyvodzovaný z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany sporu medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok a neexistuje medzi nimi ani žiaden priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla škodcu, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobcom a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah. Keďže medzi žalobcom a žalovaným nie je žiaden obchodnoprávny vzťah podľa § 261 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), je predmetný spor podľa predkladajúceho súdu potrebné považovať za spor občianskoprávny. Upomínacím súdom postúpený spor teda nepredstavuje obchodnoprávny (§ 22 písm. a/ CSP), ale ani iný spor (§ 23 písm. a/, § 26 písm. a/, § 27, § 28 písm. a/, § 29 CSP), na prejednanie a rozhodnutie ktorého by bol kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III.

5. Z vyššie uvedených skutočností podľa predkladajúceho súdu vyplýva, že nie je súdom kauzálne príslušným na prejednanie predmetného sporu, a preto postup Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 36Up/286/2025, ktorým postúpil spor nepríslušnému súdu, nemá oporu v zákone, keďže je v priamom rozpore so znením § 14 ods. 3 zákona č. 307/2015 Z. z. v spojení so zmienenými ustanoveniami CSP. Predkladajúci súd má za to, že procesne správnym postupom upomínacieho súdu by v predkladanej veci bolo postúpenie sporu Mestskému súdu Bratislava IV, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie vyplýva z § 12 ods. 2 CSP.

6. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

7. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

9. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

13. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

14. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

15. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

16. Najvyšší súd zo súdneho spisu zistil, že žalobca žalobou uplatnený nárok odôvodňuje tým, že uzatvoril s pani Mgr. G. N. (ďalej aj „poškodená“), poisťnú zmluvu AUTO PARTNER č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj „poisťná zmluva“), ktorej predmetom bolo poistenie motorového vozidla zn. D. a na základe ktorej vzniklo poistenie predmetného motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. Dňa 13. marca 2023 došlo k dopravnej nehode (poistnej udalosti), pri ktorej bolo poškodené motorové vozidlo poškodenej. Šetrením bolo zistené, že poisťná udalosť bola spôsobená zavinením pána C. D. (ďalej aj „škodca“). Žalobca ako poistiteľ na základe poisťnej zmluvy vyplatil poškodenej z poisťnej udalosti evidovanej pod č. XXXXXXXXXXXX poisťné plnenie v celkovej výške 5 822,68 eura. Poistiteľom povinne zmluvne poisteného vozidla, ktoré viedol škodca, bol v rozhodnom období žalovaný. Žalobca je preto oprávnený uplatniť si nárok i priamo proti žalovanému na základe priameho nároku poškodeného podľa osobitného predpisu. Keďže žalobca v zmysle poisťnej zmluvy vyplatil poškodenej poisťné plnenie vo výške 5 822,68 eura, dňa 22. mája 2023 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy regresného nároku v rozsahu 5 822,68 eura. V nadväznosti na to žalovaný dňa 30. mája 2023 čiastočne uhradil plnenie vo výške 3 162,23 eura, a preto ku dňu podania žaloby eviduje žalobca v súvislosti s touto poisťnou udalosťou nedoplatok vo výške 2 660,45 eura.

17. Z vyššie uvedených skutkových okolností vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobca domáha voči žalovanému, ktorý je poisťovateľom škodcu podľa zákona č. 381/2001 Z. z., nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorý odvodil z ustanovenia § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého, ak poistený má proti inému právo na náhradu škody spôsobenej poisťnou udalosťou, prechádza jeho právo na poistiteľa, a to do výšky plnenia, ktoré mu poistiteľ poskytol.

18. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pri posudzovaní povahy sporu je nutné prihliadať na podstatné okolnosti posudzovaného záväzkového vzťahu pri jeho vzniku a následne určiť, či sa takýto vzťah týka podnikateľskej činnosti daných subjektov. O obchodnoprávny záväzkový vzťah ide vtedy, ak bol uzatvorený medzi podnikateľmi a pri jeho vzniku bolo s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. V predmetnej veci nie je naplnený základný predpoklad tohto ustanovenia a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože relevantná je aj právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

19. Žalobca a žalovaný sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Skutočnosť, že účastníkmi právneho vzťahu sú

podnikatelia, neznamená automaticky, že medzi nimi ide o obchodnoprávny vzťah. Charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodeným, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha poisťovateľ poškodenej voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok občianskoprávny vyplývajúci z § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. Strany sporu medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Predmetom sporu je regresný nárok na plnenie poisťovateľa poškodenej proti poisťovateľovi škodcu vyplývajúci zo zákona č. 381/2001 Z. z. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi vlastníkom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda a poisťovateľom. I keď účastníkmi sporu sú podnikateľské subjekty, nie je medzi nimi žiadny zmluvný ani obchodnoprávny vzťah. Tento právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú prioritne zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Je preto potrebné spor považovať za občianskoprávny, v ktorom nie je daná kauzálna príslušnosť obchodného súdu podľa § 22 CSP, ale príslušnosť súdu podľa sídla žalovaného, alternatívne podľa miesta vzniku škodovej udalosti (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Ndc/55/2023).

20. Adresa sídla žalovaného patrí do územného obvodu okresu Bratislava I, ktorý je zároveň územným obvodom na výkon súdnictva, výkon ktorého je v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach v pôsobnosti Mestského súdu Bratislava IV všade tam, kde zákon neustanovuje inak. Žalobca ako poisťovateľ poškodenej, ktorej vyplatil poistné plnenie, si uplatňuje voči poisťovateľovi škodcu so sídlom v obvode Mestského súdu Bratislava IV ako súdu všeobecného, priamy nárok na náhradu škody spôsobenej motorovým vozidlom s uzatvoreným povinným zmluvným poistením u žalovaného pri škodovej udalosti, ktorý vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z.

21. Vzhľadom na to, že predmetný spor má charakter občianskoprávny, a nie obchodnoprávny, na jeho prejednanie a rozhodnutie nie je daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP. Najvyšší súd preto nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vyhodnotil ako dôvodný, a preto rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie tohto občianskoprávneho sporu je príslušný všeobecný súd žalovaného, a teda Mestský súd Bratislava IV (§ 12 ods. 2 v spojení s § 15 ods. 1 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.